

Przegląd ważniejszych wydarzeń (15 grudnia 2010 – 15 stycznia 2011)

15.12.2010. W siedzibie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego odbyło się spotkanie inauguracyjne działalności Rady Narodowego Centrum Nauki. Minister nauki i szkolnictwa wyższego prof. dr hab. Barbara Kudrycka wręczyła akty nominacyjne wszystkim 24 nowo powołanym członkom Rady Narodowego Centrum Nauki, wyłonionym spośród ponad 500 zgłoszeń. Jednym z członków rady, wybranych przez Zespół Identyfikujący, został prof. zw. dr hab. Janusz Janeczek, kierownik Katedry Geochemii, Mineralogii i Petrografii na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, rektor UŚ w kadencji 2002–2008. Do głównych zadań rady należy m.in. określanie dyscyplin, w ramach których będą ogłaszane i przeprowadzane konkursy na realizację projektów badawczych, ustalanie wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów badawczych w ramach poszczególnych dyscyplin lub grup dyscyplin, ogłaszanie konkursów na finansowanie stypendiów doktorskich i staży po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, wybieranie spośród wybitnych naukowców polskich i zagranicznych zespołów ekspertów odpowiedzialnych za ocenę wniosków złożonych w konkursach. Celem Narodowego Centrum Nauki jest m.in. podwyższenie jakości prac naukowych oraz wsparcie młodych naukowców rozpoczynających karierę naukową.

20.12.2010. W Państwowym Instytucie Geologicznym – Państwowym Instytucie Badawczym odbyła się premiera nowej gry edukacyjnej przygotowanej przez Ministerstwo

Środowiska przy merytorycznej pomocy PIG-PIB. Skąd się biorą bursztyny? Jak powstają jaskinie? Do czego kiedyś służyły krzemienie? Tego dzieci mogą się dowiedzieć w kolejnych etapach gry komputerowej *Gdy kamienie były żywe*. W uroczystej inauguracji geogry uczestniczyli podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju Henryk Jacek Jezierski, dyrektor PIG-PIB Jerzy Nawrocki oraz uczniowie V klasy Szkoły Podstawowej w Chotomowie (relacja z premiery gry znajduje się w numerze 1/2011 *Przeglądu Geologicznego*).

21.12.2010. Spółka *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA* podała informację o rozpoczęciu w połowie grudnia 2010 r. odwiertu za gazem z łupków na Pomorzu w otworze Lubocino-1, zlokalizowanym na koncesji poszukiwawczej Wejherowo w miejscowości Lubocino (gmina Krokowa, powiat pucki, województwo pomorskie). Otwór realizowany jest przez *Poszukiwania Nafty i Gazu Nafta Sp. z o.o Pila*, przedsiębiorstwo z grupy kapitałowej *PGNiG SA*. Głównym celem odwiertu jest zbadanie skał łupkowych ordowiku i syluru. Utwory perspektywiczne, w których może występować gaz z łupków, są spodziewane na głębokości ponad 1000 m. Według harmonogramu wiercenia do końca stycznia 2011 r. planowane jest przewiercenie zarówno utworów syluru, jak i ordowiku oraz pobranie próbek. W ramach badań zaprojektowanych w otworze pobrane zostanie ponad 800 m rdzenia, który ma objąć całość utworów rokujących nadzieje na złożę gazu. Wykonane zostaną również badania laboratoryjne mające

na celu określenie geochemii, własności petrofizycznych oraz wieku przewiercanych skał, stosowane w nowoczesnym, światowym przemyśle naftowym. *PGNiG SA* aktywnie prowadzi poszukiwania gazu niekonwencjonalnego w Polsce i posiada obecnie 13 koncesji, na terenie których prowadzone jest lub będzie poszukiwanie i rozpoznawanie gazu łupkowego. Obszary, na których spodziewane jest występowanie niekonwencjonalnych złóż gazu w Polsce to Pomorze, Mazowsze, Lubelszczyzna, Podkarpacie oraz Wielkopolska.

23.12.2010. W Instytucie Nafty i Gazu w Krakowie podpisano dwie ostatnie w 2010 r. umowy z *PGNiG SA* o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej projektów: *Kawernowy Podziemny Magazyn Gazu Kosakowo* oraz *Kawernowy Podziemny Magazyn Gazu Mogilno*. Całkowite dotacje na wszystkie projekty rozbudowy podziemnych magazynów gazu wyniosą ok. 673,4 mln zł. Dofinansowanie ze środków unijnych kawernowego podziemnego magazynu gazu Kosakowo wyniesie ok. 93,5 mln zł, natomiast całkowity koszt realizacji tej inwestycji szacowany jest na ok. 667,1 mln zł. Gaz magazynowany będzie w specjalnie wytworzonych komorach solnych. W ramach inwestycji planuje się wykonanie dziesięciu komór magazynowych o łącznej pojemności czynnej 250 mln m³ gazu oraz budowę niezbędnej infrastruktury naziemnej. Jej zakończenie planowane jest na 2020 r. Przewidywana subwencja UE na rozbudowę kawernowego podziemnego magazynu gazu Mogilno wyniesie z kolei ok. 23,1 mln zł. Planowany całkowity koszt realizacji projektu to ok. 220,4 mln. Pojemność czynna KPMG Mogilno, która aktualnie wynosi 370 mln m³, ma zostać zwiększona o ok. 165 mln m³. Zakończenie budowy pierwszych czterech komór magazynowych nastąpi w 2014 r.

31.12.2010. Minister nauki i szkolnictwa wyższego Barbara Kudrycka powołała Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych będący organem opiniotwórczo-doradczym ministra. Kandydaci zgłoszeni zostali przez środowiska naukowe i gospodarcze. Komitet liczy 30 osób i składa się z 4 grup reprezentujących różne dziedziny. Są to: Grupa Nauk Ścisłych i Inżynierskich, Grupa Nauk o Życiu, Grupa Nauk Humanistycznych i Społecznych oraz Grupa Nauk o Sztuce i Twórczości Artystycznej. Przedstawicielem nauk o Ziemi (w grupie Nauk o Życiu) został prof. dr hab. Krzysztof Jaworowski z Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego. Co dwa lata będzie następowała zmiana połowy członków komitetu. Komitet będzie oceniać jednostki naukowe zgodnie ze standardami i zasadami oceny uznanymi na świecie. Pozwoli to na rzeczywiste powiązanie wysokości finansowania z jakością prowadzonych prac badawczych. W wyniku oceny każda jednostka naukowa będzie zaklasyfikowana do jednej z czterech kategorii: A+ – poziom wiodący w skali kraju, A – poziom bardzo dobry, B – poziom akceptowalny z rekomendacją wzmocnienia działalności naukowej oraz C – poziom niezadowolający.

4.01.2011. W Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk w Warszawie otwarto nową wystawę okresową zatytułowaną *Światło i Przyroda*. Jest to kolejna wystawa z cyklu

Natura – Sztuka. Prezentowane są na niej znakomite fotografie Michała Budzyńskiego – młodego, niezwykle utalentowanego fotografa przyrody. Jest to szóstą indywidualną wystawą tego autora. Połączenie niezwykłości świata przyrody z artystyczną wrażliwością i umiejętnością uchwycenia obrazu za pomocą aparatu fotograficznego daje możliwość podziwiania niesamowitych przedstawień natury (relacja z wystawą na str. 129).

7.01.2011. Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju dr Henryk Jacek Jezierski w imieniu prezesa Rady Ministrów wręczył Januszowi Włodarskiemu nominację na stanowisko prezesa Państwowej Agencji Atomistyki (PAA). Ceremonia wręczenia nominacji odbyła się w Ministerstwie Środowiska. Janusz Włodarski, dotychczasowy dyrektor generalny PAA, przejął obowiązki prezesa tej instytucji w poniedziałek, 10 stycznia br.

9.01.2011. Podczas spotkania inauguracyjnego tradycyjny Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog Henryk Jacek Jezierski kraju przekazał fragment łupka gazowego na aukcję, która zasilą konto fundacji WOŚP. Ministerstwo wystawiło na aukcję również ekologiczne torby zaprojektowane przez Ewę Jagielską-Żak, które powstały w ramach ogólnopolskiej kampanii EKOSZYK (relacja z finału WOŚP na str. 130).

12.01.2011. Na Politechnice Warszawskiej odbyła się pierwsza z serii pięciu konferencji naukowych poświęconych energii atomowej zorganizowana przez Politechnikę Warszawską, którą wsparły Ambasada Francji w Polsce oraz Komisariat ds. Energii Atomowej (CEA – *Commissariat a l'Énergie Atomique*) i Francuska Agencja ds. Międzynarodowej Energetyki Nuklearnej (AFNI – *Agence France Nucléaire Internationale*). Konferencja *Rozwój energetyki jądrowej w Polsce* rozpoczęła cykl debat o energii atomowej dla parlamentarzystów, władz lokalnych, mediów, organizacji pozarządowych i środowisk naukowych, któremu patronuje minister środowiska Andrzej Kraszewski. Wpływ rozwoju energetyki jądrowej na ochronę klimatu, bezpieczeństwo programu jądrowego i budowanie wiedzy o bezpieczeństwie i nadzorze – to najważniejsze z punktu widzenia resortu środowiska zagadnienia związane z przygotowaniem do rozwoju programu energii jądrowej w Polsce. Minister Kraszewski podczas wystąpienia otwierającego konferencję powiedział: *Coraz więcej krajów decyduje się wrócić do koncepcji energetyki jądrowej. Główny powód to potrzeba walki ze zmianami klimatu. Także Polska szuka sposobów by zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych. W zakresie działań związanych ze środowiskiem, równie ważne jest dla nas także zapewnienie warunków do bezpiecznego prowadzenia tego procesu w Polsce dzięki działaniom i nadzorowi podległego ministrowi środowiska prezesa Państwowej Agencji Atomistyki. Te dane i informacje będą też odgrywały rolę w budowaniu społecznego odczucia bezpieczeństwa w związku z energetyką jądrową, niezbędnym dla powodzenia tego projektu w Polsce. Należy też pamiętać o zrównoważonym rozwoju wykorzystania innych źródeł energii, w tym wspierania przyjaznej środowisku energii ze źródeł odnawialnych.*